Kirjallinen asiantuntijalausunto

Asia: HE 145/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Vastaanottaja: Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausunnonantaja: Allergia-, iho- ja astmaliitto ry

Päivämäärä: 5.10.2026

Lausunnon pääkohdat

- Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa hallituksen esitystä.
- Liitto pitää tärkeänä tupakansavulle altistumisen vähentämistä asuntoyhteisöissä sekä terveellisen ja savuttoman kotiympäristön turvaamista yhdenvertaisesti.
- Liitto kannattaa kannabinoideja sisältävien tupakkatuotteiden ja tupakan vastikkeiden myynnin ja muun luovuttamisen kieltämistä.
- Sääntelyn rinnalla tulee vahvistaa tupakoinnin ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisen tukea.

Allergia-, iho- ja astmaliiton yleinen kanta

Allergia-, iho- ja astmaliitto pitää tupakkalainsäädännön kehittämistä tärkeänä ja kannattaa toimia, joilla vähennetään väestön altistumista tupakansavulle. Terveellinen ja savuton elinympäristö tukee hengitysterveyttä, toimintakykyä ja mahdollisuutta hyvään arkeen kaikissa elämäntilanteissa.

Altistumisen vähentäminen on keskeistä koko väestön ja erityisesti liiton edustamien herkkien väestöryhmien, kuten astmaa, allergioita ja muita hengityssairauksia sairastavien, terveyden edistämiseksi. Jokaisella tulisi olla mahdollisuus asua ympäristössä, joka tukee terveyttä eikä altista tahattomasti terveyshaitoille.

Savuttoman asumisympäristön merkitys

Allergia-, iho- ja astmaliitto pitää hallituksen esitystä kannatettavana. Tupakansavulle altistumisen vähentäminen asuntoyhteisöissä edistää väestön terveyttä, hyvinvointia ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia terveelliseen asumiseen. Koti on yksi tärkeimmistä terveyteen vaikuttavista ympäristöistä, ja siellä vietetään paljon aikaa.

Terveellisen asumisympäristön ei tulisi riippua siitä, missä asuntoyhteisössä tai asunnossa ihminen asuu. Mahdollisuus savuttomaan kotiympäristöön tukee yhdenvertaisuutta ja vähentää altistumista, johon yksittäisen asukkaan voi olla vaikea itse vaikuttaa.

Tupakansavulle altistumisen terveyshaitat

Altistuminen tupakansavulle on haitallista terveydelle. Erityisen haitallista se on keuhkosairauksia sairastaville, sillä tupakansavu voi lisätä hengitystieoireita, heikentää sairauden tasapainoa sekä heikentää hengityssairautta sairastavan mahdollisuuksia käyttää omaa kotiympäristöään täysipainoisesti. Oireiden lisääntyminen voi heikentää myös arjessa selviytymistä, toimintakykyä ja hyvinvointia.

Jatkuva tupakansavulle altistuminen on haitallista lasten terveydelle. Passiivinen tupakansavu kotona lisää muun muassa toistuvien hengitystie- ja korvatulehdusten sekä astmaoireiden riskiä. Savuton kotiympäristö tukee lasten tervettä kasvua ja kehitystä sekä luo perustaa hengitysterveydelle läpi elämän.

Asuntoyhteisöjen mahdollisuudet puuttua savuhaittoihin

Liitto korostaa, että jokaisella on oikeus terveelliseen sisäilmaan myös omassa kodissaan. Tämän vuoksi liitto pitää perusteltuna lakiehdotusta, joka antaa asuntoyhteisöille nykyistä sujuvammat mahdollisuudet puuttua tilanteisiin, joissa tupakansavu kulkeutuu naapuriasuntoihin ja aiheuttaa terveyshaittaa tai merkittävää haittaa asumiselle.

Hallituksen esitys vahvistaa oikeutta terveelliseen ja savuttomaan kotiympäristöön, ja sillä voidaan arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia väestön hengitysterveyteen.

Kannabinoideja sisältävien tuotteiden myyntikielto

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa myös ehdotusta, jonka mukaan kannabidiolia, kannabinolia, kannabigerolia tai kannabikromeenia taikka niiden happomuotoja sisältäviä tupakkatuotteita tai tupakan vastikkeita ei saa myydä tai muutoin luovuttaa. Terveyden edistämisen näkökulmasta on perusteltua ehkäistä sellaisten tuotteiden yleistymistä, joiden terveysvaikutuksista on vielä rajallisesti tutkimustietoa ja jotka voivat luoda mielikuvaa tuotteiden haitattomuudesta.

Lopettamisen tukea on vahvistettava

Liitto painottaa, että sääntelyn rinnalla tulee vahvistaa tupakoinnin ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisen tukea. Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisy ja lopettamisen tukeminen ovat vaikuttavia terveyden edistämisen keinoja, joilla voidaan parantaa väestön terveyttä, ehkäistä sairauksia ja kaventaa terveyseroja.

Lisätietoja

Risto Heikkinen

Erityisasiantuntija

risto.heikkinen@allergia.fi

Katariina Ijäs

Terveyden edistämisen asiantuntija

katariina.ijas@allergia.fi